

ФИЗИЧКА КУЛТУРА

Редни бр. 37 Год. 1 Број 1

СТАНДАРДИ ЗА НАУЧНО И СТРУЧНО ПРАВОСЛАВЉА
ОД ФИЗИЧКАТА КУЛТУРА

бр. 6

34-36 x 2

69-72 x 2

143-145 x 2

ШТО НИ СЕ СЛУЧУВА?

УДК: 796.011.1:37-057.874

Душан Тодоровски и Билјана Митевска Попеска

Во итрудој се говори за децата и нивниот свет, но од аспект на она што значи ионакви, дури и нејосакувани форми на однесување, многу иоразлични од оние досега ирејоз-наилливи и со еволуција ойределени. Истито иака, се говори и за иоследичниите аспекти од агресивниите делувања на економскиите законииости: ирофити и само ирофити, како и за човековата неупаиеност и неодговорен однос кон својата иднина - деите-ио.

ВОВЕД

Стручниот и научниот ентитет од спортско – педагошкиот простор, по лична и стручна определба, а пред сè, во функција на развојот на научната мисла и нејзината практичната валоризација, ги следи и проучува појавите во општествената средина, а особено појавите на однесувањето на децата и младината. Барем така повеќето од нас ја чувствуваат таа неодминлива човекова задача, наречена грижа за сопствената иднина.

Во странските списанија со разновидна тематика, како и во нашите публикации, се почести се написите во кои се погласно се укажува дека нешто чудно се случува во однесувањето на децата: нивните интереси за нештата, перфорирање на нови и за нивната психосоматска структура, чудни форми на занимање и неприродни, на детското однесување. Што навистина се случува заслужува сериозна анализа.

За видливото

Училишните дворови, некои и убаво култивирани со спортски терени, не се веќе место каде што се собираат децата за играње и не ечи гласна смеа. Голем број професори не ги изведуваат учениците да вежбаат на отворените терени. Веројатно им е поудобно да се затскриени во салите. Никој не ги гледа што, колку и дали воопшто ги реализираат со план дадените содржини. Учителките се приказна за себе; со години никој не се ни обидува да ги натера да ја работат работата за која се платени. Тие и самите знаат да си речат: “Ние баш и не сме оспособени квалитетно да ја реализираме наставната програма по физичко и здравствено образование”. Таквите изјави не кореспондираат со реалноста. Во студиските планови на Педагошките факултети, подрачјето е застапено со четири (4) семестри и со потребен број на часови за теоретска и практична настава – еднакво како и за другите методички студиски подрачја. Значи, проблемот е во самоволно неисполнување на работните

обврски, а не во нестручноста или во недостиг на простор за справи и реквизити. Па како и со кои средства и методи ќе бараме децата да се здобијат со навики за занимавање со телесно вежбање како културна и цивилизациска придобивка. Ги прашуваме и директорите на училиштата: Дали нивниот менаџерски статус не подразбира и водење на воспитно – образовен процес?

Авторите на овој труд сè, уште веруваат дека имаме многу наставници кои робуваат на минатите, односно надминатите образовни формули во кои се велеше дека трудот е решение за сè; се мисли на строго интелектуалните подрачја. Во тој контекст еден мислител рекол: „Малкубројни се луѓето кои човекот не може пристојно да ги научи на нешто. Наша голема заблуда е тоа што се обидуваме да од секојо извлечеме квалитет кој тој го нема и што не се трудиме во него да ги развиеме оние кои ги има”. Ние би додале дека единствена и права перцепција е детето да се набљудува како интегритет со сите негови димензии, барајќи ги во него потенцијалите на кои можеме развојно да делуваме. Најзначајно е дека секое дете има биолошка потреба од телесни активности, а одземањето на таа потреба претставува еден вид злочин и непоправлива штета за неговиот интегрален развој.

Претходно кажаното беше од просторот на институционалното. За она вонинституционалното – се чини нема големи разлики. Веќе не гледаме мали момченца како играат дамки во некое коше или на крај од улицата. Многу ретко гледаме децата како играат разни брканици или криенки; девојчињата веќе не играат „плочка” или „ластик – ема еса са”. Не се игра веќе “народна топка” и други природни форми на детската игра. Накусо, децата не се каде што биле. Порано барањата на децата се однесуваа на велосипед, денес тоа е мобилен телефон и компјутер. Се почесто користат јавен превоз и на релации каде немаат потреба

За невидливото или каде се дечињата?

Децата, ако не се на училиште, тогаш се на приватни часови по англиски јазик, математика, информатика и ..., но најчесто пред „неговото величество – компјутерот“. Сите наведени активности, не се во согласност со детската природа.

Детската морфололошка структура е од динамичка природа која се спротивставува на долготрајните статички положби. Во детскиот свет доминира биолошката потреба за моторни активности – манифестации кои всушност се резултат на филогенетскиот развој на младата човекова единка. По долготрајно седење, стоење, како и било која друга статичка положба, на сè уште, незајакнатиот детско тело, предизвикува физичка болка. Кога младото тело би ги прифатило тие положби кои главно се завземаат поради телесниот замор, се создаваат услови за нарушување на исправената телесна става.

Авторите на овој труд, уште на почетокот се оградуваат од можни инсинуации во врска со искажаните констатации, во смисла на противници на информатичка технологија – без која не може да се замисли современото општество; немаат чувство за современи трендови во наставата и образованието. Напротив, поборници сме за сите современи тенденции кои се во функција на збогатување на наставната технологија и на сите форми на информатичко практикување кои ќе им го олеснуваат совладувањето на градивото на децата-ученици за да им остане повеќе време за занимавање со нивните природни форми и задоволување на природните потреби за слободно однесување, палавење, детски моторни натпреварувања со себе и со другарчињата, а се за да биде она што е – дете. Да ги практикуваат активностите кои произлегуваат од неговата генеричка природа, кои пак, од своја страна помагаат да се изгради телесно здрава исправена и моторно богата личност за да може непречено, сега и во иднина да ги живи цивилизациските придобивки.

Ние пак, од своја страна сега и секогаш и на сит глас, во името на правата на децата ќе се противиме на неконтролирано и некритички користење на сите технички помагала, кои можат негативно да влијаат на интегралниот развој на детето.

Веќе не е тешко да се следи со какви активности се занимаваат децата, но и какво им е однесувањето – реакциите кон природните форми на движење. Но, ако добро се анализираат појавите, треба детето да се ослободи, издвои од било каква вина за она што го снашло. Но, да појдеме по ред:

Родителите почесто одбираат на своите деца да им купуваат трицикли, велосипеди и други детски средства придвижувани од агрегат, отколку на физички напор: ролшуи, ролери, велосипеди и слично;

Родителите на своите деца им купуваат компјутери од повеќе причини, но главни се две: престиж на родителот во своето опкружување – статусен симбол и „елегантно“ заобикојување на родителските обврски: поминување повеќе време со своето дете во природа или исполнување на неговите потреби – „еве ти компјутер, видео игри, јас треба да спијам после убав

ручек“. Ова второто не е крај на лицемерието; кога „кралот - таткото“ ќе се насине излегува да игра фудбал, кошарка и друго, бидејќи има потреба од тоа. „Мајката – кралица“ не дава цвеќињата и останатото во домот да се чепне. Треба мир и тишина.

Повеќе деца одат во игротеки. Тука некои деца се донесени по иницијатива на родителите. Тие простории се опремени со средства за играње со кои децата можат да се играат индивидуално и како такви ретко имаат некоја воспитно – образовна содржина. Или пак, каде можат да играат натпреварувачка игра најмногу две деца. Така згרבавени, користејќи ги само плаците, се надвикуваат и на крај полни со агресивност, во најмала рака скарани, се разделуваат. Каде се тука социјалните аспекти на воспитанието?

Тука влегува и нецелосното разбирање на поимот сензитивен период на развој. Во стручната литература, возрасните периоди во кои со специфични влијанија, во случајов телесни активности, во организмот се предизвикуваат зголемени реакции и во кои како резултат на тие реакции, можат да се добијат оптимални ефекти. Адекватните телесни активности: детските подвижни игри и другите моторни форми, се неизоставни стимуланси во развојот на психосоматските димензии на детето. Доколку сензитивниот период не се искористи за поттик на природниот раст и развој, во неврат ќе помине „златниот период“ за поволно влијание врз целокупниот антрополошки простор на младата човекова единка, особено од аспект на морфо-функционалниот и моторниот субпростор. Ова го говориме поттикнати од сознанието дека секој - од свој аспект се обидува да го присвои овој феномен, потребите на глорификација на третирањето на своето подрачје, што секогаш не е оправдано и често е субјективно.

Како крајна неодговорност на јавните медиуми се телевизиските емисии во кои се истакнуваат добрите страни на бројните помагала во функција на правилно држење на телото, апстрахирајќи ги патолошките појави – телесните деформитети. Прашањето е: До каде може да оди дрскоста во финансиско искористување на граѓаните, наместо да се заложат во информирање на граѓаните за позитивните влијанија на организираното користење на природните форми на движење? Секој има право да ги рекламира своите производи, но не на штета на иднината, здравјето на најмалите и најмилите, користејќи ја неинформираниоста и незнаењето на возрасните.

НАМЕСТО ЗАКЛУЧОК

Со длабока почит треба да се поздрават напорите на Владата во смисла на зголемување на фондот на часовите по физичко и здравствено образование. Ние одговорно тврдиме дека не може да се очекува позитивно придвижување во враќање на вистинските природни форми на детско изразување и движење без подобрување на инфраструктурата на објекти, а особено без следење на нечија работа. Планот е државен документ, а реализацијата на програмата е обврзувачка работа, пропишана со закон и не смее да има импровизација која, се чини често оди до самоволие. Особено ова се однесува на одделенската настава, каде што се градат темелите на навиките за прифаќање на телесното вежбање како културна и цивилизациска вредност во функција на интегрален развој на единката, особено на развојот и

усовршување на моториката како составен дел на интегралниот развој на личноста.

Веруваме во потребата за отворање на широк фронт за едукација на возрасните, особено за запознавање на родителите со последиците од нивната неактивност и непочитувањето на законитостите на детскиот развој во кој вложуваат, како и потребите на нивното дете, кои главно се однесуваат на моторно доживување. Детето е субјект на образованието и воспитанието (пар ецеланце), но со него треба перманентно да се работи и да се следи неговата активност. Само со координирана работа на наставникот и родителот, а особено грижата за правилен раст и развој на детето, се основи постулати за развој на здрава генерација и иднина на едно општество.

WHAT'S HAPPENING?

UDK:796.011.1:37-057.874

Dusan Todorovski & Biljana Mitevaska-Popevska

In this text we analyze the children and their world from the aspect of different and even unwanted forms of behavior, significantly different from usual, well known and evolutionally given forms. We also analyze the consequences of aggressive actions of economics legitimacy: profit and only profit as the main category, as well as human irresponsible behavior toward our future - the child.